

**Lesní semenářství
Sběr, jakost a zkoušky jakosti plodů
a semen lesních dřevin**

Collection, Quality and Methods for Testing Forest Tree Seeds

Récolte, qualité et méthodes de contrôle de la qualité des semences forestières

Beerntung, Qualität und Prüfungen der Qualität der Früchte und Samen der Waldbäume

Nahrazení předchozích norem

Tato norma nahrazuje ČSN 48 1211 z 13.4.1972 a ČSN 48 2111 z 13.4.1972.

Ó Český normalizační institut, 1997

26102

Strana 2

Obsah	strana
1 Předmět normy	3
2 Termíny a definice	4
3 Sběr plodů a semen	6
3.1 Sběr	6
3.2 Označení, doprava a přejímka	7
4 Jakost semenné suroviny a semen	8
4.1 Jakost	8
4.2 Vzorkování	8
4.3 Zkoušky jakosti semenné suroviny	12
4.3.1 Zkouška čistoty	12
4.3.2 Stanovení sypavosti semenné suroviny	13
4.3.3 Stanovení podílu semen v plodech	14
4.4 Zkoušky jakosti semen	14
4.4.1 Všeobecně	14
4.4.2 Stanovení obsahu vody	14

4.4.3	Zkouška čistoty	15
4.4.4	Stanovení absolutní hmotnosti	16
4.4.5	Zkouška klíčivosti (stanovení energie klíčení a klíčivosti)	17
4.4.6	Zkouška životnosti barvením	23
4.4.7	Zkouška životnosti kultivací vypreparovaných embryí	26
4.4.8	Podíl plných klíčivých (životaschopných) semen	29
4.4.9	Stanovení počtu klíčivých (životaschopných) semen v 1 kg semen	29
4.4.10	Zkouška rentgenem	29
4.4.11	Zdravotní rozbor	30
4.5	Výsledek zkoušky jakosti	33
	Tabulka 1 - Doba sběru plodů a semen lesních dřevin	6
	Tabulka 2 - Hmotnost oddílů semenné suroviny, semen, průměrných a rozborových vzorků semen	9
	Tabulka 3 - Velikost vzorků osiva pro zdravotní rozbor	11
	Tabulka 4 - Popis semenné suroviny	13
	Tabulka 5 - Povolené odchylky obsahu vody dvou rozborových vzorků	15
	Tabulka 6 - Přesnost vážení frakcí rozborového vzorku při zkoušce čistoty	16
	Tabulka 7 - Zkouška klíčivosti - seznam dřevin a metodika	17
	Tabulka 8 - Dovolené odchylky při zkoušce klíčivosti nebo životnosti	22
	Tabulka 9 - Zkouška životnosti barvením - seznam dřevin a metodika	24
	Tabulka 10 - Povrchová dezinfekce semen	31
	Tabulka 11 - Hodnocení kvantitativního napadení semen (stupně napadení)	32
	Tabulka 12 - Některé hospodářsky významné druhy hub na semenech lesních dřevin	32
	Tabulka 13 - Platnost Výsledků zkoušek jakosti semen	33
	Příloha A (normativní) Stanovení výsušného u šišek smrku, borovice a modřínu	34
	Příloha B (normativní) Průvodní list průměrného vzorku	36

Strana 3

Příloha C (normativní) Kategorie čistých semen	37
Příloha D (normativní) Preparace a hodnocení životnosti semen při zkoušce barvením	46
Příloha E (normativní) Výsledek zkoušky jakosti semenné suroviny	69
Příloha F (normativní) Výsledek zkoušky jakosti semen	50
Příloha G (normativní) List o původu plodů a semen	52
Příloha H (normativní) Průvodní štítek plodů a semen	53
Příloha K (informativní) Průměrné hodnoty jakosti lesního osiva	54

Předmluva

Norma se vydává za účelem sjednocení zásad a požadavků pro sběr plodů a semen lesních dřevin, metod zkoušení včetně zjišťování jakosti semenné suroviny a semen lesních dřevin používaných v České republice.

V části normy **Zkoušky jakosti semen** se pro zjednodušení používá termín **s e m e n a**, jak pro plody tak i semena lesních dřevin, která jsou předmětem zkoušek jakosti.

Změny proti předchozí normě

Do normy byly zapracovány mezinárodní předpisy pro zkoušení semen, zkušební metody byly

upřesněny a norma byla rozšířena o zkoušku rentgenem a zkoušku životnosti kultivací vypreparovaných embryí a doplněna o rozbor zdravotního stavu plodů a semen.

Byla vypuštěna část týkající se technologií a bezpečnostních předpisů při sběru a zrušena ustanovení vztahující se k luštění a čištění osiva.

Obdobné mezinárodní, regionální a zahraniční normy

International Rules for Seed Testing (Mezinárodní pravidla pro testování semen), ISTA, 1993

Methods and Procedures for Testing Tree Seeds in Canada, CFS (Metodiky a postupy testování semen dřevin v Kanadě), Government of Canada, Ottawa 1987

Tree and Shrub Seed Handbook (Příručka ISTA - Semena stromů a keřů), ISTA, Zurich 1991

OECD Scheme for the Control of Forest Reproductive Material Moving in International Trade (Schéma OECD pro kontrolu lesního reprodukčního materiálu v mezinárodním obchodě), Paříž 1974

Souvisící normy

ČSN 50 04.. Filtrační papíry

Vypracování normy

Zpracovatel: Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti Strnady, výzkumná stanice Uherské Hradiště, IČO 020702, prom.biol. Zdenka Procházková, CSc. a kol. ve spolupráci s Lesnickým výzkumným ústavem Zvolen, výzkumná stanice Liptovský Hrádek, Ing. Ján Hoffmann, CSc.

Pracovník Českého normalizačního institutu: Ing. E. Štejfová

1 Předmět normy

Norma uvádí pokyny pro sběr, označení, přejímku, dopravu a zkoušení jakosti semenné suroviny a semen lesních dřevin přirozeně rozšířených nebo pěstovaných v České republice.

Zkoušky jakosti semenné suroviny a semen lesních dřevin provádí v České republice akreditovaná laboratoř Semenářské kontroly (Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, výzkumná stanice Uherské Hradiště), příp. další akreditovaná pracoviště.

Laboratoř Semenařské kontroly VÚLHM je členem mezinárodní organizace ISTA (International Seed Testing Association) pro zkoušení jakosti semen a při zkoušení jakosti semen lesních dřevin pro export se řídí metodickými postupy této organizace.

-- Vynechaný text --